

DAN
JONES
TALVEN
SUDET

BAZAR

DAN JONES
TALVEN
SUDET

Suomentanut
Markus Harju

BAZAR

Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

I. painos

Suomentanut Markus Harju
Englanninkielinen alkuteos *Wolves of Winter*
Copyright © Dan Jones 2023

”I Am the Wolf” laulun sanat © Mark Lanegan. Laulun suomennos Markus Harju.
Kartan suunnittelu Jamie Whyte

This translation of *Wolves of Winter* is published by Bazar Kustannus
by arrangement with Bloomsbury Publishing Plc.

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

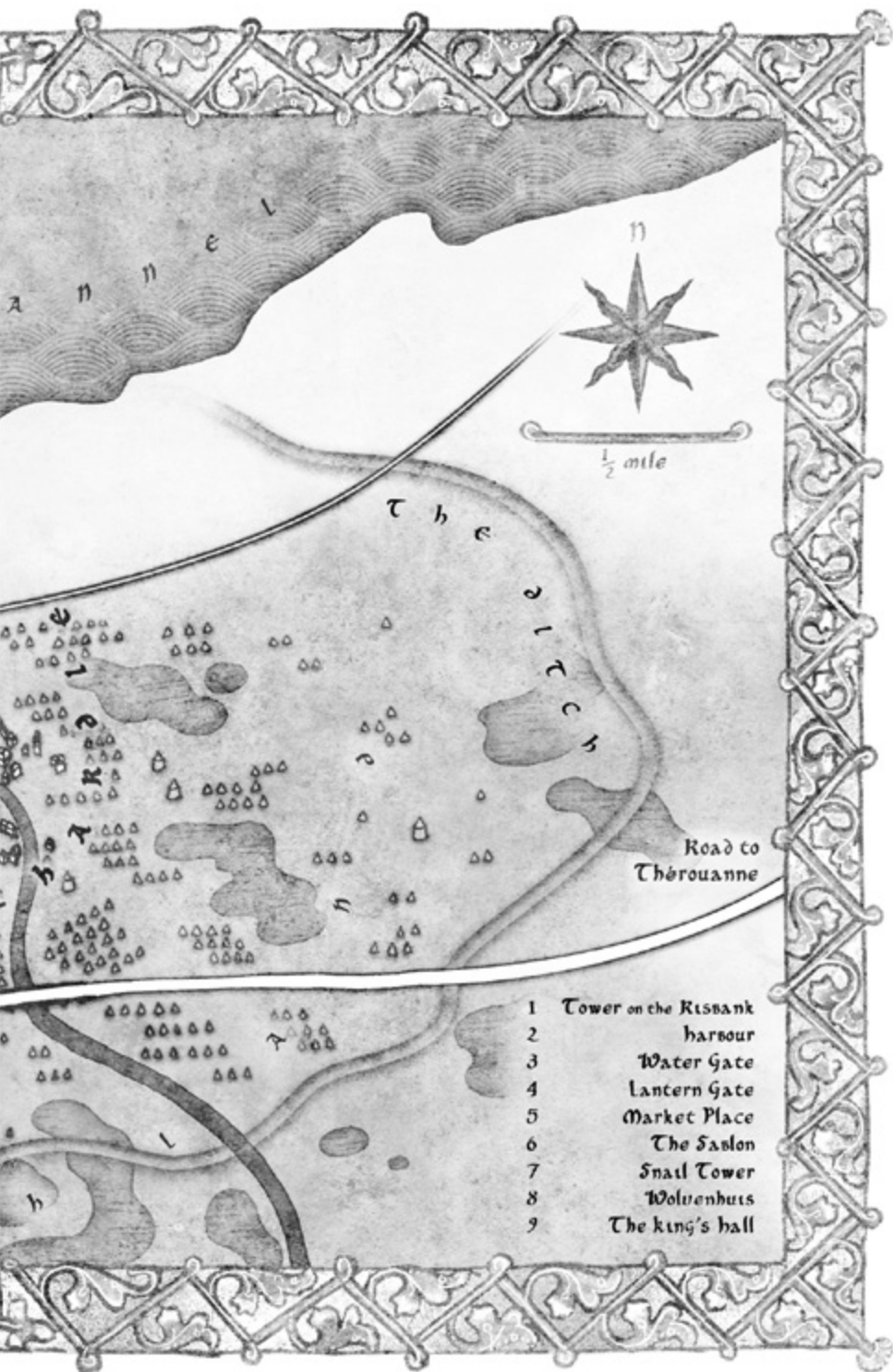
Tuoteturvallisuusasioihin liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

ISBN 978-952-403-070-0

Taitto Keski-Suomen Sivu Oy
Painettu EU:ssa

Ivyllé

”Sotaretkemme on ollut hyvin pitkä ja yhtäjaksoinen. Emme kuitenkaan ole aikeissa poistua Ranskan kuningaskunnasta ennen kuin olemme saattaneet sotamme päätökseen...”

Edvard III, Calais, 1346

”Täällä ei ole jäljellä mitään, mitä ei olisi jo syöty, elleimme ala syödä ihmislihaa.”

Jean de Vienne, Calais, 1347

Prologi

Heinäkuu 1345

Hämärä oli lankeamassa, kun Kapteeni irtautui Pont au Changen harvenevien väkijoukkojen keskeltä. Hän liivahti kahden puodin puisten julkisivujen välistä kapealle kujalle, joka johti sillan partaalla olevalle kaiteelle.

Hän nojasi kaiteeseen ja katsoi sen yli. *Pariisi*. Hiipuvan auringon viimeiset säteet kylvettivät vasemmalla Île de la Citétä, jolla kohosivat kuninkaallinen palatsi, Sainte-Chapelle ja Notre-Damen katedraali. Oikealla ne valaisivat joka suuntaan leviävää kaupunkia: valtavaa, kuhisevaa, tuhansien talojen, kauppojen ja kirkkojen muodostamaa metropolia, joka oli sullottu vanhojen puolustusmuurien sisään.

Alhaalla virtasi Seine. Joki pyörteili ja virtasi nopeammin paikoissa, joissa sen vedet syöksyivät sillan kapeiden holvi-kaarien läpi. Pinnalla kupli paksua, ruskeaa vaahtoa. Kapteeni haistoi kesäyössä pienen matkaa ylävirtaan tyhjennettävien yleisten käymälöiden sakean löyhkän. Hän peitti nenänsä hihalla ja hengitti sen läpi. Hän laski henkäyksiä kuin Isä meidän -rukouksia. Hän kuuli, kuinka kaikkialla kaupungissa kellot julistivat iltahartauden alkua.

”Hän on siis kuollut.”

Hän tunsi äänen niin hyvin, ettei vaivautunut kääntymään. Ja kun hän laski hihan kasvoiltaan, hän tunnisti myös hengityksen hajun. Kellertävien hampaiden välissä mätänevää lihaa.

”Sellaiselta hän vaikutti, kun lähdin”, Kapteeni sanoi. ”En ole koskaan kuullut, että jonkun aivot tallottaisiin korvista ulos, ja tämä eläisi kuulemaan seuraavaa messua.”

Hän katseli yhä alavirtaan. Viikko sitten, toisena yönä ja toisessa kaupungissa, hän oli katsellut, kuinka vihainen väkijoukko puukotti ja talloi kuoliaaksi Jacob van Artevelden: flaamilaisen itsevaltiaan, poliittisen kansankiihottajan, kuninkaiden ystävän ja kaksinaamaisen huijarin, joka tunnettiin Gentin panimomestarina.

”Kuinka pääsit pois?”

Kapteeni kääntyi viimein katsomaan puhujaa. Mies oli häntä täyden päänmitan pidempi. Tuuhea, ruskea parta, jossa oli siellä täällä harmaata, peitti kasvot kauttaaltaan, ja sitä kasvoi lähes silmämunissa asti. Miehen toisesta kulmakarvasta puuttui palanen, ja hänen nenänsä oli murtunut useaan kertaan. Viikset roikkuivat suupielissä pitkinä kuin karpin viiksisäikeet.

”Ei pois pääseminen ole koskaan vaikeaa”, Kapteeni sanoi. ”Jos toimii yksin. Ja kunhan ei jää ihailemaan työnsä jälkeä.”

”Niinpä tietenkin. Sinähän toimit nykyään yksin.” Mies hymyili kuivasti. ”Kuninkaamme ei tule kiittämään sinua.”

”Ei hänen ollut tarkoituskaan”, Kapteeni vastasi. ”Artevelde oli viimeinen, joka uskoi, että kuningas Edvard pystyisi nostamaan prinssipoikansa Gentissä Flanderin kreiviksi. Se touhu on nyt lopussa. Italialaiset ottavat paikan haltuunsa. Joksikin aikaa.”

”Aivan.”

Hetkeen kumpikaan miehistä ei sanonut mitään. Kapteeni rikkoi hiljaisuuden.

”Oletko *sinä* täällä kiittääksesi minua?”

Parrakas mies naurahhti lyhyesti. ”En”, hän sanoi. ”Olen täällä maksamassa sinulle.”

Hän ojensi Kapteenille hienosta vasikannahasta tehdyn kukkaron. Kapteeni punnitsi sitä kädessään. Kun hän avasi sen, hiipuva valo kimmelsi kultakolikoilla. Aivan äskettäin lyötyjä Englannin noobeleita. Kapteeni kohotti yhtä niistä. Siihen oli leimattu kuva merellä olevasta kaleerista ja toiselle puolelle kuningas Edvardin uusi, rohkea vaakuna: Englannin leijonia ja Ranskan heraldisia liljoja. Näky sai Kapteenin sydämen lyömään kiivaammin. Hän laittoi kolikon takaisin kukkaraan pitäen kasvonsa jäykästi peruslukemilla.

”Sotarahaa”, hän sanoi. ”Ei kovin suositua täällä.”

”Aiotko sitten jäädä Pariisiin?”

”Kenties.”

”Kulta on kultaa. Pidä ne tai palaa huomenna vaihtamaan johonkin enemmän itseäsi miellyttävään.” Iso mies nyökkäsi päällään takaisin kujalle. Silta oli täynnä rahanvaihtajien taloja, jotka oli suljettu yön ajaksi.

”Rahanvaihtajilla ei ole panoksia kuninkaitten kiistoissa. Paitsi jos ne vaikuttavat heidän tuottoihinsa. Saat keneltä tahansa heistä denaareja tai pennejä. He antavat vaikka saraseenien besantteja, mikäli sellaisia sattuisit haluamaan. Joudut totta kai kärsimään heidän vaihtokursseistaan, mutta...”

Kapteeni ravisti hellästi vasikannahkaista kukkaroa ja täydensi miehen lauseen tämän puolesta: ”...se on mitä se on.” Hän ravisti kukkaroa vielä kerran ja laittoi sen sitten vyöllään olevaan nahkapussiin. ”Kerro Pulteneylle –”

Parrakas mies keskeytti hänet. ”Sir John lähettää terveissensä. Hän luonnollisesti kiittää sinua – ja Jumalaa – tästä... antoisasta käännteestä.”

”Onko hänellä lisää hommia minulle?”

”Ei juuri nyt. Vaan tiedäthän sinä, kuinka asiat ovat. Olemme sodassa. Sodan aikana on aina hommia. Ja tämä sota kestää vielä pitkään. Älä huoli. Olet sen päätyessä rikas mies, jollainen olet aina tahtonut olla.” Hän piti tauon. ”Löydämme sinut kyllä, kun tarvitsemme sinua.”

”Olkoon niin.” Kapteeni ei kysynyt, kuinka he hänet löytäisivät. He löysivät aina.

Hän teki jo lähtöä, mutta parrakas mies laski kätensä vakaasti hänen olalleen. Miehen silmissä välähti jotakin. Hän vilkaisi nopeasti taakseen.

”Älä –”

Kapteeni tyrkkäsi parrakasta miestä lujaa rintaan. Tämä hoippui pari askelta taakse mutta sai tasapainonsa takaisin ja onnistui tukkimaan kujan. Mies tarttui Kapteenia ranteesta, pyöräytti hänet ympäri yllättävän näppärästi ja lukitsi hänen käsivartensa tiukasti selän taakse. Väänsi niin, että Kapteeni katsoi taas joelle päin. Mies kuiskasi hänen korvaansa: ”Älä katso.” Sitten hän kiskaisi Kapteenin käsivartta lujasti pakottaen käden ylemmäs niskaa kohti.

Kapteenin olkapäätä poltteli. Hänen silmiään kirveli. Hän yritti pitää äänensä tasaisena ja puhui yhteen purtujen hampaiden välistä. ”Mitä tämä nyt on?”

Parrakas mies siirtyi entistä lähemmäs. ”Meitä on seurattu. Suuntaa saarelle. Joku avaa sinulle portin. Ymmärrätkö?”

Kapteeni nyökkäsi. ”Mitä – Kuka –”

”Teet vain niin.” Mies kiskaisi taas hänen käsivarttaan. ”Tallaa nyt varpaileni.”

Kapteeni kohotti oikeaa saapastaan ja survaisi sen alas takanaan.

Parrakas mies ulvahti, päästi irti Kapteenin käsivarresta ja loikki teatraalisesti ympäriinsä. Samanaikaisesti hän käänsi Kapteenin rajusti ympäri ja tönäisi hänet kujalle. ”Mene”, hän kuiskasi. ”Jumala matkassasi.”

Kapteeni ei jäänyt väittelemään asiasta. Hän pinkaisi liikkeelle, juoksi toispuoleisessa asennossa särkevää olkapäätään pidellen, takaisin kujaa pitkin kohti sillan pääväylää.

Päästyään sinne hän tiesi jonkin olevan pielessä.

Nousevan kuun luunkellertävä valo valaisi Pont au Changea. Se oli täysin autio. Illankoitteessa sillalla oli kuhissut väkeä. Nyt siellä oli hiljaista.

Kapteeni tunsu veren kohisevan korvissaan. Hän työnsi käden laukkuunsa etsiäkseen sieltä kukkaroa. Se oli yhä siellä. Hän veti esiin kourallisen kolikoita ja tunki ne housuihinsa.

Hän hamusi vyöllä kantamaansa lyhytteräistä veistä. Se oli poissa.

Tietenkin.

Hän hivuttautui kujalta ja painautui ovisyvennykseen. Hän veti huppunsa ylös ja vilkuili sen alta varovasti kohti kuninkaallisen saaren palatsikompleksia. Loistokkaat rakennukset häämöttivät nyt kuunvalossa valtavina ja harmaina. Saaren porteilla väikkyi soihtujen kelmeän oranssia hohdetta.

Kapteeni hieroi olkapäätään yrittäen palauttaa siihen jotain eloa. Hän arveli, että soihtujen valaisemat portit olivat noin sadan askeleen päässä. Häneltä ei kestäisi kauaa kulkea sitä matkaa. Parrakas mies oli sanonut, että yksi niistä avattaisiin.

Ja kuitenkin hän myös vei veitseni.

Kapteeni kirosi. Aika oli häntä vastaan. Hänen täytyi valita. Hän päätti luottaa vaistoihinsa.

Hän painoi leuan rintaa vasten, veti hupun entistä tiukemmalle kasvojen ympärille ja lähti palaamaan kohti kaupunkia lipuen vaivihkaa ovisyvennyksestä toiseen.

Hän kuuli suoraan edestäpäin askelten kaiun. Useampia jalkoja, tulossa häntä kohti. Liikkuen vauhdilla. Sulkien häneltä tien.

Hän kirosi jälleen ja vaihtoi suuntaa kulkien nyt takaisin palatsia kohti.

Askelten tahti takana kiihtyi.

Kapteeni ei vaivautunut katsomaan taakseen. Hän vain juoksi niin vinhaan kuin pystyi. Hänen jalkansa rummuttivat sillan puuta, saappaankantojen kopina kaikui villisti tyhjiin puotien julkisivuista.

Hänen kämmenensä olivat hiestä liukkaat. Hänen keuhkojaan poltteli. Silti hän jatkoi juoksemista. Ja piti katseensa edessäpäin olevassa palatsissa. Valot lähestyivät joka askeleella. Seitsemänkymmentä askelta. Viisikymmentä. Neljäkymmentä. Hän oli lähes perillä.

Kaksikymmentä.

Portin viereisestä vartiotuvasta astui kuningas Filipin livreeseen ja levyhaarniskaan sonnustautunut vartija. Hän karjaisi jotain toiselle vartijalle. Se ei kuulostanut käskyltä avata yhtäkään porttia.

Vartija veti miekkansa esiin. Silloin Kapteeni tiesi varmulla.

Hänet oli petetty.

Hän näki silmäkulmasta toisen kujan, joka johti sillan suljettujen rakennusten väliin. Hän pinkaisi sinne ja jäi hetkeksi kyyryyn hengittäen nenän kautta niin hiljaa kuin pystyi. Hänen rintakehänsä tuntui olevan halkeamaisillaan.

Hän pinnisti kuuloaan sydämenlyöntien ylitse. Enää hän ei kuullut askelia. Hän hivuttautui edemmäksi kujalle toivoen, että se veisi puotien taakse. Toivoen, että se johtaisi edes jonkin. Hän liikkui pelkän kosketuksen varassa ja antoi seinän karkeiden hirsien raapia selkäänsä paidan lävitse. Kuja oli niin pimeä, että tyhjiydessä tanssahteli kirkkaita värejä, jotka hän tiesi olemattomiksi. Vihreää ja punaista. Keltaisia kipunoita.

Jälleen hän kuuli askeleet. Ne kulkivat kujan suun ohitse. Hän kuuli, kuinka vartija huusi taas jotain. Sitten nopeaa kes-

kustelua. Tämän jälkeen askeleet etääntyivät ja vaimenivat suunnatessaan takaisin kohti kaupunkia.

Kapteeni puhalsi poskensa täyteen helpotuksesta.

Ja tunsi veitsenkärjen kurkullaan.

Mädanhajuinen hengitys kertoi hänelle, kuka sitä piteli. Kapteeni jähmettyi.

”Olen pahoillani, ystäväni”, parrakkaan miehen ääni sanoi. Sitten hän kohotti pimeydessä jalkansa ja polkaisi kantapäällä Kapteenin oikean polven sivuun.

Valkea tuska ampaisi pitkin Kapteenin jalkaa. Hän yritti pysyä vaiti. Hän puraisi läpi kielenkärjestä. Veri tulvahti suuhun. Pimeydessä hän näki Gentin panimomestarin, pää halkaistuna kuin luuytimen esiin saamiseksi. Silmät pullistui-
vat käsittämättömällä tavalla kallosta kuin nyljetyn jäniksen liukkaat silmämunat.

Kapteeni luhistui sivuttain murtuneen jalkansa päälle. Kaksi käsiparia tarttui häntä karkeasti kainaloista. Yksi käsistä kurotti hänen laukkuunsa ja vei sieltä vasikannahkaisen kukkaron. Hänen suustaan valui verta. Hänen silmissään tanssi vihreitä tähtiä.

Hän kuuli pimeydessä uuden äänen. Naisen.

”*Dépêchez-vous!*” nainen sanoi. ”*J’ai froid.*”

Pitäkää kiirettä. Minua paleltaa.

Kapteeni yskäisi ja kuolasi lisää verta. Hän tunsi, kuinka kainaloissa olevat kädet kiskoivat hänet pystyyn. Jokainen raju riuhtaisu sai kivun kiertämään polvessa. Kädet raahasivat hänet viisitoista askelta taaksepäin, kunnes hän tunsi selkensä painautuvan sillan kaidetta vasten.

Sitten hän tunsi kasvot omiensa vieressä ja haistoi uuden suun. Naisen. Tuoksui laadukkaalta viiniltä. Nainen kuiskasi hänen korvaansa: ”*C’est vrai. Le roi ne vous remercie pas.*”

Se on totta. Kuningas ei kiitä sinua.

Nainen suuteli häntä poskelle. ”*Mais je vous remercie.*”

Mutta minä kiitän.

Sitten nainen oli poissa, ja karkeat kädet kiskoivat Kapteenin taas pystyyn ja taaksepäin, nostivat niin, että nyt koko hänen ylävartalonsa nojasi kaiteen yli. Hän roikkui hetken siinä, puoliksi sillalla ja puoliksi sen ulkopuolella.

Kädet päästivät irti.

Hetken aikaa Kapteeni tunsi olonsa painottomaksi. Kuin hän olisi ollut lentävä enkeli. Kuin hän olisi voinut nousta korkealle sillan ylle. Pariisin ylle. Sen kaiken ylle. Hän huitoi kuumeisesti käsillään yrittäen saada kiinni jostakin. Mistä tahansa. Hänen sormensa tapasivat vain kylmää ilmaa. Ja äkkiä hän ei ollut enää painoton. Hänen vatsassaan kiersi. Hänen rakkonsa tyhjени.

Hän putosi vauhdilla, kiiti kohti löyhkäävää Seineä.

Pudotessaan kieppuen pimeyden halki Kapteeni näki yläpuolellaan häivähdyksen yksittäisestä lyhdystä, jonka valo tanssi villisti kieppuen. Liekin valaisemat kasvot kieppuivat yhteen, venyivät ja romahtivat yhdeksi. Heidän välissään oleva soihdunvalo kieppui ympäri ja ympäri vaihdellen paikkaa yön ensimmäisten tähtien hyytävän roihun kanssa. Ne kaikki tuikkivat kuin pienet, kiillotetut kolikot.

Kapteeni ajatteli taas Gentin panimomestaria. Hän ajatteli valitsemaansa elämää. Taakseen jättämiään miehiä.

Veden syökyssä häntä kohti hän kuuli jonkun kirkuvan.

Iskeytyessään pinnan alle hän käsitti, että se oli ollut hän itse.

OSA 1

FLAAMIT

Elokuu–syyskuu 1346

1

He näkivät suuresti vaivaa kuolleiden tutkimisessa ja olivat taistelukentällä koko päivän... [löytäen] yhdentoista prinssin, tuhannen kahdensadan ritarin ja kolmenkymmentuhannen rahvaanmiehen ruumiit.

Jean Froissartin aikakirjat

”Nostetaan hänet pystyyn.”

”Loveday” FitzTalbot nousi särkevää alaselkäänsä pidellen ja katsoi, kuinka Tebbe ja Thorp tarttuivat ritarin raa-joihin ja kiskaisivat. Hän taputti kannustaakseen miehiään. ”Antaa mennä, pojat, se voi vaikka olla joku merkittävä.”

Ritari lojui kasvot alaspäin niin pahasti tallottuna, että oli hautautunut puoliksi maahan. Kuollut. Hän oli ollut suuri, tynnyririntainen mies. Nyt hän oli retkottava, rikkonainen läjä, ruumis jalkojen ja kavioiden ruhjoma, ja painunut syvälle kentän myllättyyn mutaan. Levyhaarniska oli rusementunut selkäpuolelta ja halkeillut paikoittain. Vaakunalla kirjailtu asetakki, josta miehen oli elävänä tunnistanut, oli niin repeytynyt ja veren tahrима, ettei siitä saanut selvää.

Jousimiehet kiskoivat.

”Hän on jumissa”, Tebbe nurisi. ”Meidän olisi parempi kaivaa tämä paskiainen esiin.”

Thorp päästi hetkeksi irti ritarin jalasta ja potkaisi tätä äkäisesti. ”Tebbe on oikeassa. Emme saa millään tuota liikuttettua”, hän sanoi ja pullisti poskiaaan. ”Leikataan tuo rätti hänen päältään, lähetetään se kuninkaan miehille ja annetaan *heidän* pähkäillä, kuka hän oli. Sitten voimme siirtyä eteenpäin.”

Loveday pysyi vaiti. Hän ymmärsi miestensä turhautumisen. He olivat kaikki ruhjeilla, nälkäisiä, likaisia, verisiä, janoisia ja uupuneita. Hän ojensi leilinsä Thorpille. Tummatukkainen jousimies murahti kiitoksen ja joi halukkaasti. Hän nielaisi pari kertaa, pärskäytti ulos puoli suullista sameaa nestettä ja kurtisti kasvojaan. ”Vettä?”

”Niin”, Loveday sanoi. ”Muuta ei toistaiseksi anneta. Olut on lopussa.”

Thorp kohautti alistuneena harteitaan. ”Pääsemme sentään pian takaisin Englantiin. Kiitos pirusti siitä. Siellä riittää olutta.” Hän suojasi silmiään loppukesän auringolta ja mulkoili ympäri taistelulentää. Samanlaiset miesjoukot kuin he seuloivat kaikkialla ruumiita, veivät niiltä kaiken arvokkaan ennen kuin ne raahattaisiin jalat edellä haudattaviksi pitkiin kaivantoihin. Niitä oli tuhansia. Kaikki olivat kaatuneet taistelussa, joka käytiin kaksi päivää aiemmin valtavan, sankan, tummanvihreän Crécy-nimisen metsän laidalla. Kuusi Essexin koiraa oli taistellut sen tiimellyksessä. Nyt he tutkivat ja ryöväisivät siinä kuolleita miehiä.

Thorp kääntyi takaisin ritarin puoleen ja potkaisi taas, joskin aiempaa vähemmällä voimalla. Tebbe laittoi käden ystävänsä olkapäälle. ”No niin”, hän sanoi. ”Kokeillaan vielä kerran. Ei kannata antaa periksi. Hänellä voi olla jotain arvokasta.”

Tebbe heilautti pitkän, harmaan palmikkonsa olan ylitse. Se oli kuivuneen hien ja veren jäykistämä. Hän tarttui taas ritarin oikeaan käteen. Thorp huokaisi ja tarttui oikeaan jal-

kaan. Sitten kaksikko kiskoi taas polviaan koukistaen, kaivoi kantapäänsä epätasaiseen maahan ja ponnisteli, kunnes otsasuonet pullistelivat.

Ritari lähti nousemaan imaisevan äänen myötä. Mutta vasen käsi oli lennähtänyt hankalasti taaksepäin, ja kun jousimiehet olivat saaneet hänet puoliksi käännettyä, Tebbe liukastui, ja vainaja mätkähti takaisin kasvot alaspäin.

Loveday tunsi raskaat askeleet takanaan, kääntyi ja näki Skotin saapuvan. Karkealuontoinen jättiläinen oli yksi Lovedayn vanhimmista tovereista ja ystävistä, vaikka koon ja luonteenlaadun puolesta miehet olivat hyvin erilaisia. Ilman koleudesta huolimatta Skotti oli sinä päivänä riisuutunut vyötärölle asti, mikä jätti vankan, mustelmien kirjoman yläruumiin paljaaksi. Hän virnisti katsoessaan maassa olevaa ritaria ja tämän vierellä puuskuttavia jousimiehiä. Sitten hän noukki jokusen törkynokareen haisevan, punaisen partansa rasvaisien vyyhtien lomasta. ”Voi Kristuksen löyhkäävä lannevaate”, hän sanoi. ”Kyllä te kuspipäät teette kaikesta niin vaikeaa.”

Skotin sukiessa partaansa Loveday pani merkille ison miehen sormet, joista versoi oranssia karvaa ja jotka olivat yhtä paksut kuin useimpien miesten peukalot. Niissä kaikissa oli useampia kimaltelevia kulta- ja hopeasormuksia. Skotti oli vaellellut taistelukentällä keräämässä helyjä.

Skotti huomasi Lovedayn katseen. Hän käänteli käsiään esitelläkseen saalistaan.

”Noista saa paljon, kun myymme ne seuraavassa kaupungissa, jossa käymme”, Loveday sanoi. ”Luoja tietää, kuinka tarvitsemme jotain kotiin vietävää.”

”Aivan. Niin tarvitsemme. Näitä on tässä lähes kaksi tusinaa. Meistä tulee niin rikkaita, että voimme viettää koko talven porttolassa.” Skotti naurahti ja käänsi taas huomionsa Tebben ja Thorpiin, jotka ponnistelivat yhä puoliksi hautautuneen ritarin parissa. ”Siirtykää siitä, mokomat kirpun-

syömät englantilaisäpärit”, hän sanoi. Jousimiehet astuivat uupuneina taemmas. Skotti tarttui vainajaan yhdellä kädellä ja kiskaisi. Ei mennyt kuin tovi, kun hän oli kääntänyt ruumiin ja tömäyttänyt sen selälleen. ”Helppoa”, hän nauroi.

Thorp nosti kätensä tympääntyneenä ilmaan hänen takanaan. ”Kastajan kilkuttimet, Skotti. Me teimme kaiken raskaan työn, ja sinä vain tulet paikalle ja...”

Katsoessaan alas ritariin hänen sanansa kuitenkin hiipui-
vat pois.

Ritarin kypärän silmikko puuttui. Siinä, Loveday oletti, oli syy hänen kuolemaansa. Vasempaan silmäkuoppaan oli osunut jotakin raskasta hyvin lujaa lyötynä. Ritarin kallo oli rusementunut osumakohdassa, painunut sisään. Iho vamman ympärillä oli mustunut ja rikkonainen. Sen yllä kohoava otsa oli paisunut irvokkaasti verestä.

Kasvojen oikeasta puolesta ei kuitenkaan voinut erehtyä, ja kaikki Koirista tunnistivat sen. Kasvot olivat kuolleina jopa rumemmat kuin ne olivat miehen eläessä olleet, mutta oikea siansilmä ja tiukasti mahtipontiseen mutruun puristetut huulet eivät voineet kuulua kuin yhdelle miehelle.

”Sir Robert le Straunge”, Skotti naurahti. ”Senkin läski, kuollut mulkku.” Hän polvistui ja väanteli ritarin metallihansikasta, kunnes se lähti kädestä. Hän irrotti sen alla olleen pehmeän nahkahansikkaan. Kankeassa keskisormessaan sir Robertilla oli vinoneliöksi leviävä, kapea kultasormus, johon oli kaiverrettu jonkin mielikuvituksellisen pedon pää.

Skotti nitkutti sormuksen irti ja sujautti sen vasempaan käteensä hieman pikkusormen rystysen ylle. Hän vilkaisi Koiria. ”Mitä? Ei hänellä ole sille enää käyttöä. Ja joka tapauksessa tämä kusipää oli meille velkaa neljäkymmenen päivän palkan.”

Loveday huokaisi. Se oli totta. He kaikki kantoivat arpia seitsemästä rankasta kenttäolosuhteissa vietetystä viikosta,

joiden aikana he olivat marssineet läpi Ranskan paahteisen maaseudun, osallistuneet kuninkaan hyökkäyksiin kaupunkiin ja kyliin, vaarantaneet henkensä ja menettäneet ystäviään. He olivat tehneet sen samasta syystä kuin tekivät mitään muutakaan. Jotta rikkaampi mies maksaisi heidän palveluksistaan, ja he voisivat palata tavalliseen elämäänsä taskut täynnä kolikoita. Nyt tuo rikkaampi mies, sir Robert le Straunge, joka heidät oli alun perin värvänyttä kuninkaan armeijaan, lojui kuolleena heidän jaloissaan.

Loveday raaputti leukaansa. ”Emme ole menettäneet paljoakaan”, hän sanoi ja yritti kuulostaa reippaammalta kuin miksi tunsivat itsensä. ”Sir Robert suhtautui meihin pahantahotoisesti. Joka tapauksessa velvollisuus maksaa meille noista neljästäkymmenestä on siirtynyt...”

Thorp keskeytti jatkamalla lauseen loppuun hänen puolestaan. ”Sir Godefroi d’Harcourtille?”

Loveday nyökkäsi. ”Niin, sir Godefroille.”

Seurasi vaivaantunut hiljaisuus. Myllynkivi oli liittynyt seuraan, ja hänkin tutkiskeli nyt sir Robertin jäänteitä etäisellä kiinnostuksella. Hetken päästä hän puhui. Hänen kevyesti kentaläisittäin sorahtava äänensä oli tyyni. ”Sir Godefroi on kääntänyt selkensä kuninkaan pyrkimyksille. Hän on palannut Filipin luo. Hänen sydämensä särkyi, kun hän näki, kuinka hänen veljensä tapettiin ranskalaisten riveissä. Olen kuullut sen tarinan jo monta kertaa tänään.”

Tebbe tuhahti. ”Kerran luopio, aina luopio. Hän kusetti ranskalaiskuningasta, ja nyt hän on kusettanut englantilaista. Hän saa vielä joku päivä, mitä ansaitsee.”

”Mikä on enemmän kuin voimme omalta osaltamme sanoa.” Thorp sylkäisi maahan. ”Kristuksen hampaat ja kynnet, siinä meni palkkiomme koko sotaretkestä. Rikkaat mulkut ovat rikastuneet entisestään kaappaamalla toisiaan elävänä lunnaita vastaan. Ja tässä sitä ollaan, palkkaa vailla

KARU SOTA REPII ESSEXIN KOIRIA ERILLEEN

Elokuu 1346. Crécyn eepisen taistelun ruhjomina ja verisinä Essexin koirina tunnetut sotilaat rämpivät taistelujen – ja oman elämänsä – raunioilla. Loveday yrittää pakkomielteisesti etsiä kadonnutta kapteenia ja kamppailee saadakseen Koirat ruotuun.

Romfordia vainoaa menneisyyden kauhistuttava hahmo, ja Scotsman syöksyy juomisen, väkivallan ja itsesäälin syövereihin.

Mutta uusi taistelu on alkamassa, ja Koirat lähetetään piirittämään Calaisin kaupunkia. Kuningas Edvard on määrännyt, ettei yksikään englantilainen lähde Ranskasta, ennen kuin Calais on tuhottu. Päästäkseen kotiin on Essexin koirien selviydyttävä armottomasta talvesta, joka on tappavampi kuin mikään taistelukenttä...

Dan Jonesin räjähtävän toiminnantäyteinen *Talven sudet* jatkaa *Essexin koirat* -kirjassa alkanutta tarinaa satavuotisesta sodasta.

Historiallinen romaanitrilogia herättää eloon keskiaikaisen Euroopan ja sen vimmaiset sotatantereet ja on täydellistä luettavaa Bernard Cornwellin ja Conn Igguldenin faneille.

ISBN 978-952-403-070-0 • 84.2

